

Liste over tema som bør tas opp ved kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet, for personer med ervervet overekstremitetsamputasjon

Ved første kontakt bør følgende tema tas opp:

- Informere om teamet og tilbudet om videre oppfølging
- Svare på eventuelle spørsmål om amputasjonen og eventuelle andre skader
- Informere om erfaringer og forskning om funksjon på sikt
- Informere om og dele ut skriftlig informasjon om pasientforeningene
  - Momentum – Foreningen for arm- og benprotesebrukere:
<http://www.momentum.nu/>
  - Landsforeningen for amputerte (LFA): <http://www.nhf.no/om-oss/lfa-landsforeningen-for-amputerte>
- Informere om og tilby likepersonkontakt
- Tilby kontakt med sosionom
- Vurdere behov for kartlegging med tanke på sårbarhetsfaktorer og klinikk/symptomer på angst, depresjon og PTSD
- Informere om muligheten for protesetilpasning
- Hvis aktuelt dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her:
<https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>
- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompenserende teknikker
- Observere og undersøke pasienten, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, tilheling / arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt
  - Undersøke begge armer inkl. skulder mtp styrke, bevegelighet og eventuelle smerter
  - Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning / skoliose)
  - Vurdere motorisk funksjon
  - Lytte på hjerte og lunger
  - Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- For ungdom og voksne: Gi råd om forebygging av muskelskjelettsmerter, med vekt på skjev- og overbelastningsproblematikk
- For voksne: Vurdere om pasienten oppfyller førerkortforskriftens helsekrav til førerlighet (primært akuttavdelingens ansvar, men det kan være behov for bistand fra dysmeli- og armamputasjonsteamet) og eventuelt bistå med igangsetting av nødvendige tiltak. Saksgangen i ulike tilfeller er beskrevet i «Kunnskapsbasert faglig retningslinje for rehabilitering etter ervervet overekstremitetsamputasjon i Norge», kapittel 14 (se: <https://app.magicapp.org/goto/guideline/Jn3zaL/section/jWdwOL>).
- Vurdere behov for og eventuelt starte opp tilpasninger og utføre tiltak relatert til funksjon i hjem, barnehage/skole/studiesituasjon eller i arbeid
- Planlegge videre oppfølging; individuelt tilpasset, men minimum gi tilbud om tverrfaglig kontroll
  - 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Årlig for barn i og under skolealder, uavhengig av protesebruk
  - Hvert 1.-2. år for eldre barn og voksne som bruker proteser og/eller grepsforbedringer

Ved senere kontakt bør følgende tema tas opp:
(Temaene er sortert kronologisk etter pasientens alder)

0-3 år

- Anamnese: Funksjon, behov
- Klinisk undersøkelse, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt
  - Undersøke begge armer inkl. skulder mtp spontan bruk, eventuelt styrke og bevegelighet
  - Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning / skoliose)
  - Vurdere motorisk utvikling og funksjon
  - Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Protoser og grepsforbedringer
  - Initialt: Vurdere behov
  - Etter hvert:
    - Vurdere funksjon av ev. nåværende, behov for endringer
    - Vurdere behov for nye, for eksempel overgang til myoelektrisk protese (aktuelt fra 2-3 års alder)
  - Dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her: <https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>
  - Opplæring og veiledning av foreldrene
  - Tilby trening med barnet etter behov
  - Grunnstønad
- Stimulere til egenaktivitet og tilrettelegge lekesituasjon
- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompenserende teknikker
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- Informere om viktigheten av å hjelpe barnet med å akseptere seg selv slik det er, og å finne gode rollemodeller
- Tilby likepersonkontakt / kontakt med andre barn med armamputasjon eller armdysmeli
- Tilby kontakt med sosionom
- Informere om muligheten for å søke opptak i barnehage på særskilte vilkår, eventuelt bidra med legeerklæring
- Vurdere behov for kontakt med / veiledning av personale i kommune, barnehage, helsestasjon
- Planlegge videre oppfølging, minimum gi tilbud om
  - Tverrfaglig kontroll 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Årlig kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet uavhengig av protesebruk, hyppigere ved behov

3-6 år

- Anamnese: Funksjon, behov
- Klinisk undersøkelse, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt

- Undersøke begge armer inkl. skulder mtp spontan bruk, eventuelt styrke og bevegelighet
- Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning /skoliose)
- Vurdere motorisk utvikling og funksjon
- Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Protoser og grepsforbedringer
  - Vurdere funksjon av nåværende, behov for endringer
  - Vurdere behov for nye, for eksempel overgang til myoelektrisk protese (aktuelt fra 2-3 års alder)
  - Opplæring av barnet, veiledning av foreldrene
  - Grunnstønad hvis ikke allerede søkt
  - Dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her: <https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>
- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompenserende teknikker
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- Informere om viktigheten av å hjelpe barnet med å akseptere seg selv slik det er, og å finne gode rollemodeller
- Tilby likepersonkontakt / kontakt med andre barn med armamputasjon eller armdysmeli
- Tilby kontakt med sosionom
- Overgang fra småbarnsavdeling til stor avdeling i barnehage
- Forberede skolestart
- Informere om gruppeopphold for barn/ungdom mellom 5 og 17 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Beitostølen Helseportsenter
- Informere om gruppe- og temaopphold for barn/ungdom mellom 6 og 20 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Valnesfjord Helseportsenter
- Planlegge videre oppfølging, minimum gi tilbud om
  - Tverrfaglig kontroll 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Årlig kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet uavhengig av protesebruk, hyppigere ved behov

6-12 år

- Anamnese: Funksjon, behov
- Klinisk undersøkelse, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt
  - Undersøke begge armer inkl. skulder mtp spontan bruk, styrke og bevegelighet
  - Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning /skoliose)
  - Vurdere motorisk utvikling og funksjon
  - Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Protoser og grepsforbedringer
  - Vurdere funksjon av nåværende, behov for endringer
  - Vurdere behov for nye
  - Tilby trening ved behov
  - Grunnstønad hvis ikke allerede søkt
  - Dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her: <https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>

- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompensierende teknikker
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- Psykososial helse
  - Venner, fritid
  - Bistå barnet/ungdommen med å akseptere seg selv slik han/hun er, og å finne gode rollemodeller
  - Snakke om mobbing, finne gode strategier for svar ved uønsket oppmerksomhet
  - Tilby likepersonkontakt / kontakt med andre barn eller ungdommer med armamputasjon eller armdysmeli
- Tilby kontakt med sosionom
- Skolestart, skolehverdagen
  - Trivsel
  - Behov for tilrettelegging
- Informere om gruppeopphold for barn/ungdom mellom 5 og 17 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Beitostølen Helse- og idrettsenter
- Informere om gruppe- og temaopphold for barn/ungdom mellom 6 og 20 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Valnesfjord Helse- og idrettsenter
- Planlegge videre oppfølging, minimum gi tilbud om
  - Tverrfaglig kontroll 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Årlig kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet uavhengig av protesebruk, hyppigere ved behov

12-16 år

- Anamnese: Funksjon, behov
- Klinisk undersøkelse, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt
  - Undersøke begge armer inkl. skulder mtp spontan bruk, styrke og bevegelighet
  - Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning /skoliose)
  - Vurdere motorisk utvikling og funksjon
  - Vurdere eventuelle muskelskjelettsmerter og overbelastningsplager
  - Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Proteser og grepsforbedringer
  - Vurdere funksjon av nåværende, behov for endringer
  - Vurdere behov for nye
  - Utseende
  - Tilby trening ved behov
  - Grunnstønad hvis ikke allerede søkt
  - Dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her: <https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>
- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompensierende teknikker
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- Gi råd om forebygging av muskelskjelettsmerter, med vekt på skjev- og overbelastningsproblematikk
- Psykososial helse

- Venner, fritid
- Hjelp til å bearbeide det å være annerledes, snakke om at det er ok og viktigheten av å akseptere seg selv slik man er
- Snakke om mobbing, finne gode strategier for svar ved uønsket oppmerksomhet
- Tilby likepersonkontakt / kontakt med andre ungdommer med armamputasjon eller armdysmeli, etablere gode rollemodeller
- Kropp og utvikling, puberteten
- Skolehverdagen, overgang til ungdomsskolen
  - Trivsel
  - Behov for tilrettelegging
- Utdanning og yrkesvalg, karriereveiledning
- Øvelseskjøring og førerkort; informere om helsekravet til førerlighet og ev. bistå med vurdering av behov for tilrettelegging og igangsetting av nødvendige tiltak. Saksgangen i ulike tilfeller er beskrevet i «Kunnskapsbasert faglig retningslinje for rehabilitering etter ervervet overekstremitetsamputasjon i Norge», kapittel 14 (se: <https://app.magicapp.org/goto/guideline/Jn3zaL/section/jWdwol>).
- Tilby kontakt med sosionom
- Informere om gruppeopphold for barn/ungdom mellom 5 og 17 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Beitostølen Helse- og idrettsenter
- Informere om gruppe- og temaopphold for barn/ungdom mellom 6 og 20 år med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Valnesfjord Helse- og idrettsenter
- Planlegge videre oppfølging, minimum gi tilbud om
  - Tverrfaglig kontroll 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Årlig kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet uavhengig av protesebruk, hyppigere ved behov

16 år – voksen

- Anamnese: Funksjon, behov
- Klinisk undersøkelse, minimum
  - Beskrive amputasjonsstumpen (lengde, fasong, arr, bløtvevsdekning)
  - Måle intakt arm/hånd bilateralt
  - Undersøke begge armer inkl. skulder mtp spontan bruk, styrke og bevegelighet
  - Vurdere rygg, bekken og ben (obs tyngdeforskyvning /skoliose)
  - Vurdere eventuelle muskelskjelettsmerter og overbelastningsplager
  - Eventuelt bruk av kartleggingsredskaper
- Proteser og grepsforbedringer
  - Vurdere funksjon av nåværende, behov for endringer
  - Vurdere behov for nye, overgang til voksenkomponenter
  - Tilby trening ved behov
  - Grunnstønad hvis ikke allerede søkt
  - Dele ut brosjyren «Bruk av armprotese». Brosjyren kan lastes ned her: <https://www.sunnaas.no/seksjon/trs/Documents/ULL-Dysmeli-130617.pdf>
- Informere om tekniske hjelpemidler og hensiktsmessige kompenserende teknikker
- Fantom/stumpsmerter
- Spørre / informere om kuldeoverfølsomhet
- Gi råd om forebygging av muskelskjelettsmerter, med vekt på skjev- og overbelastningsproblematikk

- Psykososial helse
  - Venner, fritid
  - Hjelp til å bearbeide det å være annerledes, snakke om at det er ok og viktigheten av å akseptere seg selv slik man er
  - Snakke om mobbing, finne gode strategier for svar ved uønsket oppmerksomhet
  - Tilby likepersonkontakt / kontakt med andre med armamputasjon eller armdysmeli, etablere gode rollemodeller
- Skolehverdagen, overgang til videregående skole
  - Trivsel
  - Behov for tilrettelegging
- Utdanning og yrkesvalg, karriereveiledning
- Studiesituasjonen
  - Trivsel
  - Behov for tilrettelegging
  - Informere om at Lånekassen gir ekstra stipend til personer som pga. nedsatt funksjon ikke kan jobbe ved siden av studiene, eventuelt bidra med legeerklæring
- Jobsituasjonen
  - Trivsel
  - Behov for tilrettelegging
- Øvelseskjøring og førerkort; informere om helsekravet til førerlighet og ev. bistå med vurdering av behov for tilrettelegging og igangsetting av nødvendige tiltak. Saksgangen i ulike tilfeller er beskrevet i «Kunnskapsbasert faglig retningslinje for rehabilitering etter ervervet overekstremitetsamputasjon i Norge», kapittel 14 (se: <https://app.magicapp.org/goto/guideline/Jn3zaL/section/jWdwol>).
- Tilby kontakt med sosionom
- Informere om gruppeopphold for barn/ungdom (5-17 år), unge voksne (18-30 år) og voksne (>30 år) med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Beitostølen Helse- og idrettsenter
- Informere om gruppe- og temaopphold for barn/ungdom mellom 6 og 20 år, unge voksne og voksne med ulike diagnoser og funksjonsnedsettelse ved Valnesfjord Helse- og idrettsenter
- Planlegge videre oppfølging
  - Livslang kontakt med dysmeli- og armamputasjonsteamet, tilpasset behov
  - Tilby tverrfaglig kontroll 3-6 mnd etter første protesetilpasning
  - Tilby kontakt med teamet hvert 1.-2. år for brukere av proteser og/eller grepsforbedringer, hyppigere ved behov